

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
KAMU HASTANELER BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ

2013

Ayrıntılı bilgi almak istediğiniz konularda Sağlık Kurumlarında Özürlü Bireyler İçin Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehberi'ne bakabilirsiniz.

SIRA	KRİTER	STANDARDI	VAR	YOK	AÇIKLAMA
1	Sağlık tesisinin bahçesinde yaya güvenliği sağlanmalıdır. (Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehberi 4.1.1)	1- Yayaların güvenli ve rahat hareket edebilmesi için taşıt trafiği ile yaya trafiği birbirinden ayrılmış mıdır? 2- Yaya kaldırım genişliği net olarak en az 150 cm midir? 3- Kaldırım yüksekliği 7 -15 cm arasında mıdır? 4- Kaldırımlarda rehberde bölüm 4.1.1 de yer alan özelliklerde rampalar var mıdır?			
2	Otopark alanlarında, engelliler için en az 1 olmak üzere toplam park yeri sayısının %5'i kadar yer ayrılmalıdır. (Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehberi 4.1.7 ve 4.2.3)	1-Otoparkta en az 1 tane olmak üzere, toplam park yerinin %5'i özürlü araçlarına ayrılmış mıdır? 2-Özürlülere ayrılan park yerleri ulaşılabilir bina girişine ve/veya asansör ve merdivenlere en yakın yerde konumlandırılmış mıdır? 3-Otopark girişinden itibaren yerde ve kolon, duvar gibi yüzeylerde özürlü otoparkına yönlendirmeler yapılmış mıdır? 4-Özürlü otopark alanları uygun boyutlarda mıdır? (Tek tek park yerleri ayrılmışsa genişliği en az 400 cm, birden fazla park yeri varsa en az 250 cm genişliğinde ve 150 cm genişliğinde transfer alanı) 5-Otopark iyi aydınlatılmış mıdır?			

3	<p>Sağlık tesislerinin bahçe ana girişinde görme engellilerin rahatla ulaşabileceği bir yerde "HASTANE YERLEŞKESİ KABARTMA HARİTASI" bulunmalıdır. (Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehberi 4.1.9.)</p>	<p>1-Hastane yerleşkesi kabartma haritası üzerinde yalnızca önemli bilgiler ("Şu anda buradamız" noktası, kılavuz izlere ilişkin güzergah bilgileri, bina konum, kullanım ve girişlerine ilişkin bilgiler vb.) yer almış mıdır?</p> <p>2-Harita yatay bir düzleme yerleştirilmemeli; okuma kolaylığı için 20°-30° arasında açı oluşturacak şekilde monte edilmiş midir?</p> <p>3-Haritanın yüzeyinde aydınlatma gözü kamaştırmayacak şekilde midir?</p> <p>4-Haritanın açıklama bölümü (lejant) sola dayalı ve haritanın alt tarafına yerleştirilmiş midir?</p> <p>5-Görme özürhülerin görülebilir bilgiyi kullanmaları zor olduğundan, bilgilendirme işaretleri az görenler için kontrast renklerde, kökler için dokunarak kavranabilir veya hissedilebilir olarak yapılmış mıdır?</p> <p>6-Bu bilgilendirme işaretlerinde kabartma harf ve sayısı, zor işitilenler için gerekli seviyede sesli bilgilendirmesi var mıdır?</p> <p>7-İşitme özürhüler için bilgi görümlerinde özellikte midir?</p> <p>1-Bina girişleri dizayak mıdır? (yanıtınız "evet" ise 5. Kriter doldurulmayacaktır.)</p> <p>2-Bina girişlerinde paspasların üst yüzeyleri zemine aynı seviyede midir?</p> <p>3-Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?</p> <p>4-Giriş kapısının temiz geçiş genişliği en az 100 cm midir?</p>			
4	<p>Bina Girişleri uygun düzenlenmelidir. (Birden fazla girişi olan binalarda, sağlık hizmetlerine erişimde en uygun kullanılan ve en uygun giriş/girişler</p>				

5	Sağlık tesislerinin giriş çıkışlarının, rampa eğimlerinin ve sahanlık alanlarının engelli hastaların rahat ulaşımını sağlayacak şekilde düzenlenmesi	engelliler için uygun şartları sağlamalıdır. Bir den fazla girişin engelliler için düzenlenmesinin gerekli olduğu sağlık tesislerinde, formun bu bölümü engelliler için düzenlenen her giriş için doldurulacaktır) (Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehberi 4.2.1)	5-Ulaşılabilir güzergah ve girişler işaretlerle gösterilmiş midir?			
		6- Girişte döner kapı kullanılıyorsa yanında temiz geçiş genişliği en az 100 cm olan ulaşılabilir ikinci bir kapı var mıdır?				
		7-Giriş kapısı ve çevresinde geniş cam yüzeyler varsa bunlar yerden 130-140 cm birinci düzey ve 90-100 cm ikinci düzey yükseklikte, en az 7.5 cm genişlikte uyarıcı renkli banlarla işaretlemeler yapılmış mıdır?				
		8-Giriş kapısı fotoselli değil ise fazla kuvvet gerektirmeden kolayca açılabilir nitelikte midir?				
		9-Bina girişlerinde çiçeklik tabela, çöp kutusu vb. nesnelere geçişe engel oluşturmayacak şekilde yerleştirilmiş midir?				
		10- Kapı açık durumda iken bina girişi önünde en az 150*150 cm'lik temiz manevra alanı var mıdır?				
		11-Girişte banko varsa en az 1 adedi veya bir bölümü, en az 90 cm uzunluğunda, alt kotu yerden en az 75 cm, üst kotu yerden en fazla 86 cm yükseklikte ve en az 60 cm derinliğinde diz boşluğuna sahip midir ya da bu ölçülere göre ayarlanabilir nitelikte midir?				
		1-Bina girişinde rampa var mıdır?				
		2-Rampa eğimi en fazla %6 mıdır?				
		3-Rampa'nın temiz genişliği en az 100 cm midir?				
		4-Rampa ve sahanlıkların duvar bulunmayan tarafında en az 5 cm yüksekliğinde koruma				

Yapılmalıdır. (Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehber 4.2.1.)	bordürü var mıdır?			
	5-Rampa uzunluğu 9 m'den fazla ise veya rampa yön değiştiriyorsa en az 150 cm derinliğinde ara sahanlık var mıdır?			
	6-Bina ana giriş zemin döşemesinde ve rampa yüzeyinde ıslak ve kuru durumda kaygan malzeme kullanılmış ise kaygan olmayan hale getirilmiş midir?			
	7-Bina ana giriş zemin döşemesinde ve rampa yüzeyinde düz, sert, sabit malzeme kullanılmış mıdır?			
	8-Rampanın her iki yanında 90 cm ve 70 cm yükseklikte 2 ayrtı kesintisiz küpeşte (tutamak) var mıdır?			
	9-Küpeşte, rampanın başlangıcından 30 cm önce başlamakta ve bitiminden 30 cm sonra bitmekte midir?			
	10-Rampanın bir veya iki tarafında duvar varsa, duvar ile küpeşte arasındaki mesafe en az 4 cm midir?			
	11-Küpeşte kolay kavranabilecek özellikte midir? (çap veya genişlik 32 mm-40 mm)			
	1 - Otoparktan bina girişlerine yönlendirme var mıdır?			
	2- Ulaşılabilir giriş holünde yönlendirme işaretleri bulunuyor mu?			
	3-Ana giriş holünde görme özürtlüler için 120 cm - 160 cm arasındaki yükseklikte Braille yazılı ve kabartmalı yönlendirme panosu var mıdır?			

6 Acil, Poliklinik, Servis girişlerinde, yönlendirme, uyarma amaçlı yönlendirme işaret ve sistemlerinin

bulunması sağlanmalıdır. (Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehberi 4.1.9-4.2.3)	4- Kapı yanındaki işaretler Braille alfabesi ile yazılmış ve zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte midir?			
	5- Yönlendirme işaretleri ve yazıları kolay görülebilmesi için yazıldığı zeminle zıt renklerde midir?			
	6-İşaretler kolay algılanabilir ve anlaşılabilir nitelikte midir?			
	7-Duvara dik veya tavana monte edilmiş levhalar zeminden en az 220 cm yükseklikte midir?			
	8- Yazılar ve işaretler görüş mesafesine göre uygun büyüklükte midir? (Harf yüksekliği 15 mm den az olmamalı ve görüş mesafesindeki her metre için yazı büyüklüğü 20 mm - 30 mm artırılmalıdır.			
	9- Özürlü tuvaletlerine yönlendirme sağlanmış mıdır?			
	10- Asansörlere ve merdivenlere yönlendirme sağlanmış mıdır?			
	11- Özürlü tuvaletleri hem tuvalet hem de kabin girişinde işaretlerle belirtilmiş midir?			
	12- Tekerekli sandalyeli kullanıcılar için bina içerisindeki rampalara yönlendirme yapılmış mıdır?			
	1-Hastane bahçe kapısından ulaşılabilir giriş/girişlere yönlendirme yapılmış mıdır?			
	2-Görme özürlüler için bina girişinden ilgili bankoya kadar klavuz iz ve uyarıcı yüzeylerle yönlendirme yapılmış mıdır?			

7 Hissedilebilir Yüzey Uygulamaları olmalıdır. Bina Girişleri uygun düzenlenmelidir. (Ulaşılabilirlik Temel

8	Bilgiler Rehberi 4.2.1) Bina içi yatay doluşım alanları özürlülere uygun düzenlenmelidir. (Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehberi 4.2.1)	3- Hissedilebilir yüzeylerin ölçü, malzeme ve diğer özellikleri ilgili standartlara uygun mudur?			
		4-Hissedilebilir yüzey uygulamalarında, sedye ve tekerlekli sandalye geçişleri dikkate alınarak nispeten yumuşak ve esnek malzemelerden üretilmiş malzemeler tercih edilmiş midir?			
		5- Hissedilebilir yüzey malzemeleri anti bakteriyel, kaymaz, kolay temizlenebilen, yanma esnasında başta halojen olmak üzere zehirli gazlar çıkartmayan özelliklerde midir?			
		6-Hissedilebilir yüzeylerde tercih edilecek renkler, ilgili standartlar çerçevesinde, doğenecek zeminle kontrast oluşturmuş mudur?			
		1-Tüm doluşım alanları boyunca engellerden (çöp kutusu, su sebili, çay kahve makinası vb.) arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?			
		2-Baş seviyesi üzerinde bulunan engeller yerden en az 220 cm yükseklikte midir?			
3-Tekerlekli sandalyeler için sirkülasyon alanlarında 150 cm*150 cm 'lik manevra alanları var mıdır?					
4-Zemin kaplamasında ıslak ve kuru durumda kaygan malzeme kullanılmış ise kaygan olmayan hale getirilmiş midir?					
5-Tüm doluşım alanlarında kolay hareket sağlayan, düz, sert ve sabit malzeme kullanılmış mudur?					
6-Doluşımın sürekliliğini engelleyici kot farklılıkları giderilmiş midir?					

9	Asansörlerde özirlülere yönelik düzenleme yapılmalıdır. (Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehberi 4.2.2)	7-Kot farklılığımı gidermek için rampa kullanılmışsa, bina girişleri bölümündeki, rampalarla ilgili bütün kriterler sağlanmış mıdır?			
		8-Tüm doluşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?			
		1-Girişten asansörlere engelsiz ve kısa mesafede ulaşım sağlanmış mıdır?			
		2-Ulaşılabilir asansörler herkese açık olan tüm katlara hizmet veriyor mu?			
		3-Asansör kapısı bulunduğu duvar ile zıt renkte midir?			
		4-Kabin önü ve kabin içinde yeterli aydınlatma sağlanmış mıdır?			
		5-Asansör kapıları sensörlü ve otomatik midir?			
		6-Kapıların temiz geçiş genişlikleri en az 90 cm midir?			
		7-Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 90-120 cm arasında mıdır?			
		8-Kabin içi kontrol düğmelerinde kabartmalı ve Braille alfabeli rakam ve yazılar var mıdır?			
		9-Kabin dışı çağrı düğmelerinde kabartmalı semboller kullanılmış mıdır?			
10-Asansör kapıları açıldığında kabin zemini, kat zemini ile aynı seviyede midir? (Kabul edilebilir seviye farkı +1.3 cm'dir)					
11-Her katta asansör kapıları önünde en az 150*150 cm'lik bir alan bırakılmış mıdır?					

11	Engelli bireylere özel 1(bir) poliklinik odası bulunmalıdır. (Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehberi 4.2.1)	1-Poliklinik muayene odaları içinde en az 150*150 cm genişliğinde manevra alanları var mıdır? 2-Poliklinik kapıların temiz geçiş genişliği en az 120 cm midir? 3- Poliklinik girişlerinde oturma elemanları tekerlekli sandalye geçiş mesafelerini ihlal etmeyecek şekilde yerleştirilmiş midir? 4-Bekleme alanlarında tekerlekli sandalyeler için yeterli genişlikte en az 150 cm manevra ve en az 90 cm bekleme yeri oluşturulmuş mudur? 5-Oturma elemanları sabit midir ve en az %10 'u kolçaklı mıdır?			
12	Polikliniklerde bir kadın ve bir erkek engelli hasta olmak üzere en az 2 engelli tuvaleti bulunmalıdır. (Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehberi 4.2.1)	1-Tuvaletlerin döşeme kaplamasında ıslak ve kuru durumda kaygan malzeme kullanılmış ise kaygan olmayan hale getirilmiş midir? 2-Sifon kolları yerden en fazla 112 cm yükseklikte midir? 3-Sifon kolları tek elle ve kavrama gerektirmeden kullanılabilir nitelikte midir? 4-Kağıt havluluk ve sabunlukların yerden yüksekliği 80-110 cm arasında mıdır? 5-Musluklar el ile kavrama gerektirmeden açılıp kapanabilecek nitelikte midir? 6-Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği en fazla 90 cm midir? 7-Özürü tuvaleti genel tuvaletin içinde konumlandırılmışsa, lavaboların en az bir tanesi en fazla 86 cm yüksekliğinde mi ve altında 75 cm yüksekliğinde ve en az 20 cm derinliğinde diz boşluğu var mıdır?			

13	Her serviste bir kadın ve bir erkek engelli hasta olmak üzere en az 2 (iki) engelli hasta odası ayrılmalıdır. (Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehberi 4.2.1)	8- Yeterli sayıda ulaşılabilir özürtlü tuvaleti var mıdır?			
		11- Özürtlü tuvaletlerinin kapsının temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?			
		12- Özürtlü tuvalet kabinleri içinde tekerlekli sandalyeler için en az 150 cm x 150 cm genişliğinde net manevra alanı var mıdır?			
		13- Klozetler yerden en az 43 cm, en fazla 48 cm yükseklikte midir?			
		14- Klozetlerin her iki tarafında yerden 70 cm - 80 cm yükseklikte tutuma barları var mıdır?			
		15- Duvar tarafında olmayan tutuma barları hareketli midir?			
		16- Özürtlü tuvaletlerinde acil durum çağrı aparatı var mıdır?			
		1- Her serviste en az 2 adet olmak üzere özürtililere yönelik hasta yatak odaları mevcut mudur?			
		2- Tüm hasta yatak odalarında tekerlekli sandalyenin manevrası için gerekli alan mevcut mudur? Birden çok yataklı hasta yatak odalarında, bu manevra alanlarının yataklar arasında bırakılmış mıdır?			
		3- Tüm bir hasta yatak odasında yatağın uzun kenarları ve ayakucu boyunca en az 120 cm mesafe bırakılmış mıdır?			

14	Yatak sayısı 1-40 olan servislerde bir kadın ve bir erkek engelli hasta olmak üzere en az 2 engelli tuvaleti bulunmalıdır. (Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehberi 4.2.1)	1-Tuvaletlerin döşeme kaplamasında ıslak ve kuru durumda kaygan malzeme kullanılmış ise kaygan olmayan hale getirilmiş midir?			
		2-Sifon kolları yerden en fazla 112 cm yükseklikte midir?			
		3-Sifon kolları tek elle ve kavrama gerektirmeden kullanılabilir nitelikte midir?			
		4-Kağıt havluluk ve sabunlukların yerden yüksekliği 80-110 cm arasında mıdır?			
		5-Musluklar el ile kavrama gerektirmeden açılıp kapanabilecek nitelikte midir?			
		6-Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği en fazla 90 cm midir?			
		7-Özürtlü tuvaleti genel tuvaletin içinde konumlandırılmışsa, lavaboların en az bir tanesi en fazla 86 cm yüksekliğinde mi ve altında 75 cm yüksekliğinde ve en az 20 cm derinliğinde diz boşluğu var mıdır?			
		8-Yeterli sayıda ulaşılabilir özürtlü tuvaleti var mıdır?			
		9-Tüm özürtlü tuvaletlerine engelsiz ulaşım sağlanıyor mu?			
		10-Özürtlü tuvaletlerinin kapısı dışarı açılıyor mu?			
		11-Özürtlü tuvaletlerinin kapısının temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?			
		12-Özürtlü tuvalet kabinleri içinde tekerlekli sandalyeliler için en az 150 cm x 150 cm genişliğinde net manevra alanı var mıdır?			

15	Özürlü Hasta Odalarındaki Lavabolar uygun yapıda olmalıdır. (Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehberi 4.2.1)	13-Klozetler yerden en az 43 cm, en fazla 48 cm yükseklikte midir?			
		14-Klozetlerin her iki tarafında yerden 70 cm - 80 cm yükseklikte tutunma barları var mıdır?			
		15-Duvar tarafında olmayan tutunma barları hareketli midir?			
		16-Özürlü tuvaletlerinde acil durum çağrı aparatı var mıdır?			
		1- Ayaksız ve tezgah şeklinde olmayan lavabolar kullanılmış mıdır? (Lavabo altına dolap yerleştirilmemelidir.)			
		2-Lavabolar tekerlekli sandalye ile her yönden yaklaşımı sağlayacağı için yuvarlak kenarlı mıdır?			
3-Lavabo kullanımını için lavabo önünde boş bir zemin yüzeyi ve lavabo altında diz boşluğu sağlanmış mıdır?					
4- Lavabonun derinliği (Ön yüzünün arka duvara olan mesafesi) en az 43 cm en fazla 49 cm midir?					
4-Armatürler (musluk/batarya) kolları, itmeli tipte, fotoselli veya elektronik kontrol mekanizmalı mıdır?					
5-Musluklar ve diğer kontrol araçları tek elle ve kolayca kullanılabilir, çalıştırılması için güç gerektirmeyen özelliklerde midir?					
6-Eğer fotoselli tipte musluklar kullanılıyorsa en az 10 saniye açık kalabilmekte midir?					

17	Özürlü Hasta Odalarındaki Pencere ler uygun yapıda olmalıdır. (Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Rehberi 4.2.2)	7-Su kontrolünde su çıkışları doğru bağlanmalı ve sıcak su kontrolü "sağ" da yer almalıdır.			
		8-Musluklar ve diğer kontrol araçları oturma yerinden ulaşılabilir mesafede olmalıdır.			
		9-Duş başlığının en az 160 cm uzunluğunda hortumu olmalı ve hem sabit duş kafası ile hem de elle tutarak kullanılabilir.			
		10-Tutumma çubukları duş zemininden 80 - 95 cm yüksekliğe yerleştirilmelidir. Duvara monte edilmiş ise duvar ile tutumna çubuğu arasındaki mesafe en az 4 cm olmalıdır			
		11-Duş alanında bir oturma yeri (oturak) sağlanmalıdır. Bu oturak banyo zemininden 43 cm ile 48,5 cm arası yükseklikte monte edilmelidir.			
		1-Pencereleciler, görme bozukluğu olanlar için göz kamaştırıcı ışığa maruz kalmayacak şekilde düzenlenmelidir.			
		2-Az gören özürlülerin cama çarpması söz konusu olabileceğinden, zarar görme ihtimalini azaltmak amacıyla pencerenin altına yüksekliği en az 15 cm-20 cm olan bir parapet (pencere altı duvar) yapılması uygun olacaktır. Yere kadar cam yapılması durumunda görme özürlülerin cama çarpmasını önleyecek tedbirler alınmalıdır.			
		3-Tekerlekli sandalye kullananların, pencereden rahatlıkla dışarıyı görebilmeleri için parapet yüksekliği en fazla 80 cm olmalıdır			
		1-Temel eğitimi alan personel var mıdır? Var ise kaç kişidir?			

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
KAMU HASTANELER BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ

/ / 2013

18	İşareti dilli bilen personel bulundurulmalıdır.	-Personel görevlendirmesi resmi olarak yapılmış mıdır? Bu kişilere gerekli eğitim verilmiş midir? Bu görevi yürüten personel sayısı kaçtır?			
19	Engelli bireylere hastane içi ve dışı refakat edebilecek personel görevlendirilmelidir.	-Kurumun bu konuda bilgilendirilmesi bulunuyor mu?			
20	Evide bakım hizmetleri kapsamında her jilde ihtiyaca cevap verecek sayıda özürli nakil aracı temin edilerek hizmete sunulmalıdır.				

HASTANESİ ÖZÜRLÜLERE YÖNELİK DÜZENLEMELER DENETLEME FORMU

Denetleme Ekibi	Denetleme Ekibi	İlgili Kurum Görevlisi	İlgili Kurum Görevlisi

